

POLISH A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
POLONAIS A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
POLACO A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 8 May 2000 (morning)

Lundi 8 mai 2000 (matin)

Lunes 8 de mayo del 2000 (mañana)

4 hours / 4 heures / 4 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Section A: Write a commentary on one passage.
- Section B: Answer one essay question. Refer mainly to works studied in Part 3 (Groups of Works); references to other works are permissible but must not form the main body of your answer.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Section A : Écrire un commentaire sur un passage.
- Section B : Traiter un sujet de composition. Se référer principalement aux œuvres étudiées dans la troisième partie (Groupes d'œuvres) ; les références à d'autres œuvres sont permises mais ne doivent pas constituer l'essentiel de la réponse.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Sección A: Escriba un comentario sobre uno de los fragmentos.
- Sección B: Elija un tema de redacción. Su respuesta debe centrarse principalmente en las obras estudiadas para la Parte 3 (Grupos de obras); se permiten referencias a otras obras siempre que no formen la parte principal de la respuesta.

SEKCJA A

Napisz komentarz do jednego z podanych tekstów:

- 1(a) Joasia przyjechała do Ameryki na kilkumiesięczne stypendium, może nawet roczne, jeśli się uda, a stypendium pomógł jej uzyskać mąż, doktor Michał Janiak, po szeregu mniej lub więcej burzliwych rozmów, z których ostatnia odbyła się niecały rok temu (...). Michał pakował się, wyjeżdżał na dwa tygodnie do Szwecji
- 5 na zjazd biochemików. Stał w sypialni, przy łóżku przed otwartą walizką, w której leżało już jego ubranie.
- Tylko jedna koszula ?- spojrzał na Joasię. - A gdzie te dwie co przywiozłem sobie ze Stanów, a gdzie ta w paski co przywiozłem sobie z Pragi ? A gdzie ta żółta co kupiłem w Kopenhadze ?
- 10 Michał był nieduży, chłopięco zbudowany, miał okragłe bladoniebieskie oczy i kędzierzawe włosy amorka. Tymi włosami, oczami i nie czerstwiejącą chłopięcością budził tkliwe uczucia w sercach podfruwajek-laborantek i diabli wiedzą kogo za granicą, gdzie stale rozjeżdżał.
- 15 Joasia wzruszyła ramionami. Wiedziała, że przez te dwa tygodnie ona będzie musiała odprowadzać dzieci do szkoły, że wieczorem z domu się nie ruszy, dzieciom trzeba będzie gotować, dzieciom przepierać, bo niania-posługaczka właśnie ich opuściła a nowej prędko się nie znajdzie. Powiedziała:
- Ta z Kopenhagi w brudach, tę z Paryża wyciągnęłam wczoraj spod łóżka, a gdzie reszta nie wiem, dlaczego nie pilnujesz swoich koszul ?
- 20 - A od czego mam żonę ?
- Nie od brudnych koszul. A co z moim wyjazdem do Stanów ? Powiedziałeś, że się wystarasz, żeby mnie zaprosili do Perceval Norris. I co ?
 - Teraz z tym znów zaczynasz !
 - Sam latasz po świecie, a ja co ? Zadręczam się i zadręczam. Obiecałeś !
- 25 Obiecałeś jeszcze dwa lata temu przed wyjazdem do Ameryki. Prezenciki musiałam różnym sekretarkom tam od ciebie wysyłać.
- A tam prezenciki !
 - (...) Powiedziałeś, żeby dla mnie grunt przygotować, żeby utrzymać dobre stosunki. Sam rok tam siedziałeś, a ja tylko harowałam w Zakładzie i
- 30 harowałam w domu, Zbyszka do dziecińca, Kasię do szkoły, aż się sama pochorowałam, a tyś sobie tam używał.
- Jedna koszula na dwa tygodnie !
 - To sobie przepierzesz !
 - Kiedy tę trzeba prasować. Tych z Ameryki nie trzeba było prasować.
- 35 - To sobie wyprasujesz ! Nie zwracaj mi głowy. Co z moim wyjazdem ?
- (...) Gdzie moje skarpetki ?
- Odwrociła się, walczyła ze łzami - Mam w nosie twoje skarpetki.
- (...) Słuchaj- krzyknęła - ja ci teraz mówię.
 - Czyli wygłaszasz mowę na bazie i po linii.
- 40 - Nie żartuj sobie! Ja ci przyrzekam, dam ci słowo honoru, zapamiętaj sobie albo w tym roku jadę do Ameryki, albo rozwód. Wybieraj !

(Danuta Mostwin, powieść " Ja za wodą, ty za wodą", 1972)

KWATERUNKI

1

- 1 (b) Mieszkam w porze truskawek,
nie w mieście ani kraju,
w porze, kolorze, w zapachu słodkim i żyznym,
i to jest ojczyzna ...
- 5 W liści żółtobrzazowych, które mnie znają,
opadaniu,
w sosnach na urwiska skraju.
...Nie w Poznaniu,
Warszawie, Wiedniu, Londynie czy Wilnie...
- 10 Mieszkam w zimie, która się przesila
w tej jednej ku wiosnie nachylonej chwili,
nie dłużej, nie dalej.
I kończę się i już się nie palę.
...Dowieść nie można tego ani do tego się przyznać,
- 15 ale to jest ojczyzna.

2

- ...Bywa w dźwięku tych samych sylab
ledwo wiążących się w słowa
z coraz to innych ust...
- 20 Zaraz, zaraz. To się rozezna:
jedna była obca, ale śpiewna,
piąta łamliwa jak chrust,
trzecia jak kumys kobyli *
- stepowa.
- A każda mowa,
- 25 i druga, i siódma, i setna,
kuszając ujmowała w wersety.
W nich - mieszkają mi bez tęsknot, bez obaw
w ledwo wiążących się słowach,
w nich mieszkają, nie - w klimatach ni strefach,
- 30 przy nich - grzać się jak przy ognisku.
Ósma zaczyna się, gdzie jedenasta pryska,
gdy nie kocha pierwsza - tysięczna pokocha...
W nich mieszkają te parę chwil,
w dźwięku tych samych sylab
- 35 ledwo różniących się trochę.

Kazimiera Błakowiczówna
ODEJSCIE W TŁO, 1976.

* kumys kobyli = kobyłe mleko

SEKCJA B

Napisz wypracowanie na JEDEN z podanych tematów. Wypracowanie musi być oparte na co najmniej dwu z trzech pozycji Części 3, które przerabialiście. Dozwolone jest odwoływanie się do innych książek, ale nie mogą one być podstawą twego wypracowania.

2. Dzieci i Młodzież w literaturze

- (a) Czy w przerobionej lekturze, gdzie bohaterami są dzieci lub młodzież zdarzyło ci się zetknąć ze zjawiskiem absurdu wnoszącego swoisty humor, bądź też grozę? Przy pomocy jakich środków stylistycznych osiągnięto zamierzony efekt? Przedyskutuj podając przykłady.

albo

- (b) Czym się charakteryzują książki zwykle przeznaczone dla młodocianych czytelników, ale niekoniecznie? Omów ilustrując przykładami z przerobionej lektury.

3. Powieść historyczna

- (a) Co nazywamy kolorytem lokalnym, i jaką rolę pełni on w wybranych powieściach historycznych? Przedyskutuj porównując przeczytane książki z lektury.

albo

- (b) Jaka forma artystyczna czyli metoda twórcza stosowana jest najczęściej w powieściach historycznych i dlaczego? Przedyskutuj na podstawie lektury.

4. Poezja XX wieku

- (a) Czy wśród wybranych poetów spotkałeś się z uprawianiem poezji pozbawionej wszelkiej tendencji a realizujących wyłącznie wymagania estetyczne czytelnika, czy też nie? Przedyskutuj porównując utwory poetyckie co najmniej 2. różnych poetów.

albo

- (b) Jakie figury retoryczne były najczęściej używane w utworach wybranych poetów? I w jakim celu? Omów i podaj przykłady.

5. Proza współczesna

- (a) Czy można tę zróżnicowaną prozę podciągnąć do jakiegoś wspólnego mianownika, czy właśnie szeroki zakres tematyczny oraz podział na odmiany gatunkowe jest jej właściwy? I jaki jest ten zakres i jakie odmiany gatunkowe?? Przedyskutuj na podstawie lektury.

albo

- (b) Co możemy powiedzieć o katastrofie czy klęsce bohatera(ów) w prozie współczesnej? Czy winne są czasy czy ludzie? Przedyskutuj na podstawie przerobionych książek.

6. II Wojna światowa w literaturze

- (a) Na tle przerażających wypadków wojennych, jakie miejsce zajmuje miłość ? Przedyskutuj na podstawie przeczytanej lektury.

albo

- (b) Czas wojny to ciągłe zagrożenie i konieczność trudnych wyborów. Jakie to znajduje odzwierciedlenie w lekturze wybranych autorów ? Przedyskutuj.

7. Proza dokumentalna

- (a) W jaki sposób podkreślony zostaje autentyzm opisywanych w tej prozie wydarzeń ? Przedyskutuj opierając się na przykładach z lektury.

albo

- (b) Czy oprócz opisów cierpienia istnieje jakiś inny świat w prozie dokumentalnej wybranych autorów ? Omów ilustrując przykładami.

8. Teatr 20-go wieku

- (a) W jaki sposób teatr ten przedstawia sytuację człowieka współczesnego ? Przedyskutuj na podstawie lektury porównując co najmniej dwóch różnych dramatopisarzy.

albo

- (b) Jak potraktowany jest język, zarówno potoczny, jak i literacki we współczesnym teatrze, zwłaszcza w dialogach ? Przedyskutuj na podstawie przerobionych sztuk.

